

Kijevas. JAV ambasadorius Ukrainoje Carlos Pascualas paskelbė, kad JAV prezidentas Donaldas Trumpas prašo Ukrainos prezidentui Leonidui Kučmą ir užsienio reikalų ministrui Anatolijui Zlenko. Ambasadorius pabrėžė, kad JAV dominuojančioje galimybėje pasiųsti į Iraką specialiąją batalioną, kuris gautų kvalifikuotią nukeršminčių bakteriologinius, cheminius ir kitokius masinio naikinimo ginklus. Diplomatas pabrėžė, kad Ukrainos batalionas „nėra dalyvaus karo veiksmuose, įsijungęs tik tuomet, jei bus panaudoti masinio naikinimo ginklai“. Pasiūstą šį batalioną pasiūlė pats prezidentas Leonidas Kučma, vasario 17 d. interviu Rusijos TV kanalui. Tuomet jis sakė, kad jo valstybė galėtų padėti likviduoti ginklus karo ir nio konflikto padarinius.

LIETUVIŲ TELKINIAI

NEW YORK ATLETŲ KLUBO
SUSIRINKIMAS

New York Lietuvos atletų klubo (LAK) metinis susirinkimas įvyko sausio 31 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Valdybos pirm. Aldona Augylienė pakvietė susirinkusius atsisistoti prie 3 mēn. mirusių ilgametį LAK pirmininką, iškilų sportinės veiklos darbuotoją Praną Gvildį. Susirinkimo pirmininku pakvietė Romą Kežį, o sekretoriumi — Tomą Lorą.

Pirmininkė savo pranešime išskėlė ypatingą šių metų reikšmę LAK-bui, nes šiemet sukanka 100 metų nuo LAK įsteigimo. „Mes esame seniausia pasaulyje lietuvių sportinė organizacija, ir todėl turime pareigą šią sukaktį deramai atžymėti“ — kalbėjo A. Augylienė. Ji trumpai paminėjo, kokia reikšminga sportinė organizacija praeityje yra buvęs LAK — kiek trofėjų laimėta, kiek dalyvauta sporto šventėse, kiek jų organizuota. Savo žydejimo laikotarpiu LAK apjungė iki 150 sportuojančių jaunimo įvairiose sporto šakose — turėjo krepšinio, tinklinio, europietiško futbolo komandas, stalo ir lauko teniso, šachmatininkų grupes, vandens sporto mėgėjus. Šalia sportinės veiklos, LAK aktyviai dalyvavo lietuvių visuomeninėje veikloje, ypač daug pasidarbo Kultūros židinio statybai ir jo išlaikymui. Per savo „bingo“ žaidimus LAK yra surinkęs Kultūros židinui apie 500,000 dol. Po nepriklausomybės atgavimo, įsijungus į LAK veiklą „trečiabangininkams“, klubo veikla dar labiau pagyveno visuomeninę plėtimą — organizavo Naujų metų sutikimus, „Blūsų turgus“, kalėdines eglutes, „Halloween“ vakarus, jaunimo diskotekas, išvykas į gamtą, slidinėjimo išvykas, surengė „Dainavos“ ansamblio koncertą.

Visai šiai veiklai LAK patyrė kone mirtiną smūgį, kai pranciškonai uždarė Kultūros židinį. Dabar robotas visuomeninis judėjimas vyksta Apreiškimo parapijos apaštalinėje salėje, o sportinei veiklai nuomojama salė netoli Apreiškimo bažnyčios. Vargana padėtis ir jaunimui nepatvarkė. Pirmininkė dėkojo Apreiškimo parapijos tarybos pirmininkui Vladimirui Sidui už jo nuosirdų bendradarbiavimą ir paramą LAK-bui, leidžiant naudotis Apreiškimo patalpomis. Pirmininkė dėkojo ir ilgametėi LAK darbuotojai Juozui Milukui už jo puikiai paruoštą bei vedamą LAK tinklalapį internete (www.nylak.org).

Kultūros židinio reikalų pranešimą padarė LAK advokatas Jonas Janušas. Iki šiol buvo turėta viltis, kad teisė lietuviškomis organizacijoms naudotis Kultūros židiniu bus atstatyta. Tačiau ta viltis blesta. Šiuo metu Janušas veda derybas su pranciškonų advokatu, siekdamį sutarti, kokią kompensaciją LAK turėtų gauti. Kultūros židinį pardavus. Ta pačia tema pranciškonai tariasi ir su Lietuvos generalinio konsulatu. Tikimasi, kad šias abipusius derybas galima suvienyti. Jei susitarit nepavyktų, tai sprendimą šiuo kompensacijos reikalu turės padaryti teismas.

Juozas Milukas pranešė apie LAK finansus. Šiuo metu LAK saskaitoje yra 12,000 dol. Daugiausia pelno gauta iš organizuotų renginių — 6,000 dol. Vladas Sidas perskaitė revizijos komisijos pranešimą,

kuriuo pagyrė Juozą Miluką už tvarkingai ir kruopščiai vedamas LAK knygas. Donatas Augylius pranešė apie gana ribotą sportinę veiklą. Dalyvauta Connecticut, Philadelphia ir Baltimorės krepšinio turnyruose. Klubas rėmuose šiuo metu veikia tik vyrų krepšinio komanda. Vladas Sidas pranešė, kad Apreiškimo parapijos salėje prasidės stalo teniso treniruotės. Edvaras Staknis sakė, kad jų treniruotė su vyrais ir šachmatų žaidynės.

Diskusijų metu kalbėta apie 100 metų sukaktuvio minėjimą. Buvo pasiūlyta rengti pokylį gerame viešbutyje su akademinė ir meninė programa, surengti parodomąsias krepšinio rungtynes su komanda iš Lietuvos.

Susirinkime dalyvavo svečiai — Connecticut sporto klubo pirm. L. Misevičius ir M. Karusevičiūtė. Buvo sutarta tarp šių klubų aktyviai bendradarbiauti sportinėje veikloje.

Danguolė Pašytė visų susirinkusiųjų vardu išreiškė padėką Aldonai Augylienėi už jos pasiaukojimą ir puikiai vedamą klubo veiklą.

Susirinkimas plovimu pritarė palikti dabartinę LAK valdybą dar vieneriems metams. Valdybos sudėtis: pirmininkė Aldona Augylienė, Teresė Ivaškienė, Donatas Augylius, Petras Suvelkovas, Juozas Milukas, Tomas Lora. Danguolė Pašytė, Sonata Petravičiūtė, Laura Drulytė.

Po susirinkimo buvo vaišės. **Romas Kežys**

Medžiaga parūpino
Rimas Žilinskas

Vertė Vilma Čincienė

Kas yra BALSSI?

Baltistikos studijų vasaros institutas — intensyvi 9 savaitių programa, kuri siūlo įžanginius Estų, Latvių ir Lietuvių 5 kalbos kursus, o taip pat Baltijos šalių istorijos ir kultūros apžvalgą anglų kalba. Kalbų užsiėmimai tęsis 9 savaites ir vyks darbo dienomis nuo 9:30 val. r. iki 12:30 val. p.p. Istorijos ir folkloro užsiėmimai bus vedami anglų kalba visais tris kalbas besimokantiems studentams, ir tęsis 4,5 savaites darbo dienomis nuo 1:10 iki 3:20 val. p.p.

Kas remia BALSSI?

BALSSI programą remia devynių Amerikos universitetų konsorciūmas. Pirmoji BALSSI programa buvo surengta „University of Washington“ Seattle 1994 metais, ir nuo tada ji keliauja po Amerikos universitetus: „University of Illinois“ Čikagoje, „Indiana University“ Bloomington, „University of Iowa“, „University of Illinois“ Urbanoje 2003/2004 metais BALSSI vėl grįžta į „University of Washington“ Seattle.

Kas lanko BALSSI?

BALSSI kalbų kursai skiriami pradedantiems studentams, norintiems mokytis vieną Baltijos šalių kalbą. Visi BALSSI kursai suteikia universiteto kreditą; todėl dauguma lankytojų yra studentai, kurių akademiniai interesai susiję su Baltijos šalimis. Tai geografiškai, tyrinėjantys Gajaus Nacionalinį parką Latvijoje, lingvistai, studijuojantys ankstyvąją indoeuropiečių kalbą; ekonomikos studentai, studijuojantys buvusios Sovietų

PUTNAM, CT

PASIKEITIMAS „NERINGOS“ STOVYKLOS VADOVYBĖJE

Sausio 18-19 d., Vermonte, keturių pėdų sniege pasislėpusios „Neringos“ stovyklos patalpose susirinko „Neringos“ tarybos nariai su šeimomis. Vieni slidinėjo, kiti voliojosi po sniegą (vaikai!), o tikrieji nariai posėdžiavo. Jų tarpe ir M. N. Pr. vienuolijos trys seserys. Posėdyje buvo pranešta, kad 8 metus sėkmingai, sumaniai, kūrybingai stovyklai vadovavusi Danutė Grajauskaitė savo pareigas perduoda Vidai Strazienei ir Dainorai Kupcinskaitėi, o pati grįžta nuolatiniams apsigyvenimui į Torontą. Jos darbštumo, pareigingumo, dinamizmo ir rūpestingumo pasigėses seselės, kurios globoja šią stovyklą daugiau kaip 30 metų, ir tie, kuriems teko su ja bendradarbiauti.

„Dieve, laimink jos sprendimą ir lydek jos ateities kiekvieną žingsnį“.

Penktasis vėjas „Neringai“ ir „Judas“

Tarybos posėdžio metu buvo padarytas ir linksminis pranešimas, kad Putnamo seselių rėmėjų valdyba ruošia penktąjį piniginių vėjų „Neringos“ stovyklos labui ir jo užbaigimą žymėti monospektakliu „Judas“. Jį atliktų Kauo dramos aktorius Egidijus Stancikas. Jis atvyksta į JAV Lietuvos Bendruomenės Kultūros tarybos kviečiamas, atliks specialiai paruoštą koncertinę programą lietuviškuose telkiniuose, Mindaugo karūnavimo jubiliejaus minėjimuose.

M. N. Pr. Seserų N. Anglijos rėmėjų valdybos kviečiamas, jis mielai sutiko

„atvežti“ monospektaklį „Judas“ į Putnamą ir jį suvaidinti kovo 30 d., 2 val. p.p. vėjas užbaigimo proga, Seselių vienuolyno salėje, Putname. Judas, psichologų ir teologų įvairiai interpretuojamas Šv. Rašto personažas, rengėjai mano, bus naujas estetiškas — religinis išgyvenimas, nauja meninė patirtis atvykusiems žiūrovams.

Rėmėjų valdyba išsiun-

tinės vokelius, o juose — lankstinukus apie menininko karjerą ir prašymą dosnia auka paremti „Neringą“. Su dėkingumu prisiminkime, kad šitos lietuviškos seselės visą savo gyvenimą aukojo ir aukoja krikščioniškumo ir lietuviškumo — vaikų, jaunimo ir jaunų šeimų tarpe puoselėjimui. Po spektaklio svečių laukia rengėjų paruošta agapė.

Matulaučio slaugos namų (Putnam, CT) gyventojai prie Kaledų eglutės — Marcelė Mackienė, poeto Algimanto Mackaus mama, su giminaiciu kun. dr. J. Grabiu.

SEATTLE LIETUVIŲ VAIKŲ EGLUTĖ

VILMA ČINCINĖ

Už lango lyja lietus. Puišios naujametinės girliandos, kuriomis papuošti namai, tarsi skuba pasislėpti nuo giliau ir pastogę. Tokiu metu, atrodo, kiekvienas su didžiu malonumu lįstų po antklodę, pasiėmęs gerą knygą ar žiurėtų kokį filmą, smagiai siurbčiodamas karštą arbatą. Tačiau, kaip ne keista, prie vieno didelio gražaus namo netikėtai susijungia: vis didėjančių mašinų skaičius, atrodo, tuoj tuoj jau nebus vietos, kur prisiglausti; vis daugiau pasipuosusių tėvelių su vaikučiais lipa laiptais ir beldžiasi į duris, kurios tuoj pat atsiveria ir svečiai šeiminkai maloniai priima kiekvieną, kviečia į vidų. Na, o čia tikrai nesijaučia jokio niūraus lietaus, blogos nuotaikos, nuobodumo. Jaukiai dega židyns, žiba nuostabi eglutė, įvairiausiais kvapais visus vilioja puikiai padengtas stalas. Manau, visi atspėjo, kas tai per šventė — tai kasmetinė Seattle Lietuvos Bendruomenės vaikų kalėdinė eglutė! Šiemet duris atvėrė ir į savo namus vaikus ir suaugusius priėmė svetinga Lindos ir Gedimino Mažeikių šeima.

Tiesa pasakius, aš dar galvojau, ar tikrai mums verta važiuoti. Paklauskite kodėl? Ogi mūsų vaikai jau dideli, jų kalėdų senelių jau nebūtinai, o ir švenčių pakanka, tik spėk visur apsilankyti. Dideliam mano nustebimui, vaikai labai laukė šio vakaro ir mano, kad tai svarbiausias metų įvykis. Todėl susiruošėme ir mes. Nepasigailėjome!

Laikas, praleistas draugų rate, tikrai nepraėjo veltui. Visi vaikai labai greitai susirado žaidimų vietą puikiai įrengtoje palėpėje, na, o suaugusieji dažniau sukinėjosi po

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Maziindami pasto išlaidas, pakvitatavimū už prenumeratą nesijūndame. Prie pavardės ir adreso, siūsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiūsiu, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siūniant prašome pasilikti kopiją.
El-pastas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rasline@draugas.org
skelbimai@draugas.org

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūsles, krūtis, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Bamey Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandhealth.com

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 & 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už preinamą kainą. Susitarimų kalbėti angliskai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260. Jei reikalinga pagalba po darbo valandų, skambinti „pager“ numeriu 708-644-0074.

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Galų gale Senelis atrišo tą stebuklingą maišą su dovanėle. Kokia puiki tradicija — Kaledų senelio dovanėlė — knyga! Įdomu, kieno ši nuostabi idėja? Galbut dar ir todėl, kad Lietuvių Bendruomenės eglutė vyksta taip anksti — gruodžio viduryje ir tai yra pačios pirmosios vaikų gautos dovanėlės iš Kaledų senelio, jos yra tokios širdžiai mielos ir brangios. Jos yra vartomos, skaitomos, jos nepasimeta tarp daugybės kitų dovanėlių, žaislų ir saldinių, kuriuos vėliau vaikai randa po eglutę, gauna iš giminių ir draugų. Su koku malonumu vaikai vertę gautų knygelių puslapius, rodė jas vieni kitiems, klausinėjo, kas tokia knygelė jau skaitė, o kai kurie stengėsi surasti tylų kampelį ir kuo greičiau ištraukti į naują, dar nežinomą knygos istoriją.

Laikas lekia nepaprastai greitai. Visi malonumai ir kaitalada baigiasi. Ši šventė — ne išimtis. Po truputį visi skirstosi į namus, kur vėl įsitrauks į darbą ir ruošimosi šventėms sūkurį. O dar taip nesinori, dar taip malonu pasidėti, pabendrauti su šeiminkais, pasiklausti tylaus ugnies traskėjimo.

Ką gi, belieka pasakyti: iki kitų Kaledų pasakyti, iki kito nuostabaus susitikimo su lietuviškai kalbančiu Kaledų seneliu!

TAUTA, ŽVAIGŽDĖS IR VADAI

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Sovietinio dramos teatro primadona Monika Mironaitė, kurios žvaigždė sužibo dar Kaune prieš karą, yra pasakojusi, kad vokiečių okupacijos metais po spektaklio vienas teatro kritikas jai sakė: „Europoje tavo teatro išneštų ant rankų...“ Tuo jis norėjo pasakyti, kad lietuviai yra labai santūrūs, neleidžia sau ekscentriško jausmų prasi-veržimo. Monika Mironaitė vaidino gilius dramatinus, bet romantizmu nuspalvintus vaidmenis. Be kita ko, ką tik iš spaudos išėjo jos dukters Dagnės Jakševičutės, taip pat buvusios aktorės, prisiminimų knyga apie savo motiną. Neseniai kita žvaigždės vardo nuspelnusi aktorė Rūta Staliūnaitė pasakė: „Monika Mironaitė vadinti žvaigždė izeidu, nes jos pats vardas reiškia žvaigždę“. Šių vardų išsivija nežino arba žino labai mažai, todėl kalbant apie tautą, žvaigždes ir vadus, remtis menininkais negalima. O kas šiandien gali būti suprantama ir Lietuvoje, ir Amerikoje — tai, žinoma, politika, kurie nuolat kaunasi dėl savo vietos po saule ir visą laiką yra dėmesio centre.

Taigi kas šiandien, Vasario 16-osios akivaizdoje, gali būti laikomas žvaigžde. Kalbų daugiausia — apie išrinktąjį prezidentą Rolandą Paksą, bet kol kas kalbose pasitikejimo maža, nors apklauso rodo, kad 60 proc. balsuotojų juo pasitiki. Ko gero, žvaigždės vardas Rolandui Paksiu tinka — kokia bebūtų jo skleidžiama šviesa, bet ji žiba, tai kas, kad prieinantis prie viešosios informacijos kol kas šiam politikui vis dar suranda nepuosiančių atspalvių. Pastaroji bloga žinia — kad jo komandoje ir įvyko skilimas ir laimėjo prorusiškasis sparnas. Vietoj Dailios Kutraitės — Giedraitienės, kuri nemazai prisidėjo prie sėkmės rinkimuose, dešiniąja ranka esą tampa aviatorius Gintaras Šurkus, kauniečių įtariamasis dalyvavęs Rusijos Putin rinkimų kampanijoje.

Na, bet žvaigždės pasirodo ir vel išnyksta. Tai trumpalaikis reiškinys menų, sporto, politikos srityje. Rimtesnis klausimas būtų, ar Lietuva turėjo ir turi vadų, kurie sugebėjo ar sugeba vesti tautą — ją žadinti, auginti. Vadų, paskui kuriuos eina minios. Nors šiandien jau daugeliui ir buvusių bendraminčių sunku pripažinti, kad Vytautas Landsbergis buvo tas vadas — kamertonas, kuriuo Sąjūdžio laikais buvo matuojamas lietuvių laisvės siekis, bet kitos tokios asmenybės per 13

nepriklausomybės metų nebuvo. Šiandien ir pats profesorius jau nebe tas, kuriam skandavo minios ir prieš kurį nedrįso prasižioti net į pogrindį pasitraukusi raudonoji opozicija. Šiandien tai jau pa- gyvenęs žmogus, iš kurio lūpų dažniausiai prasiveržia nors išvalgis, bet dažniausiai kritiškos frazės.

Lietuviai Lietuvoje ir lietuviai išsivijoje dažnai, kalbėdami apie nepriklausomybės atgavimo didvyrius, Landsbergiui priešpastato čekų tautos didvyrį — prezidentą Václavą Havelą. Bet šiandien, Havelui užeinant nuo politinės scenos, pasirodė, kad ir šio dalia panaši — savo nuspelnusi aktorė Rūta Staliūnaitė pasakė: „Monika Mironaitė vadinti žvaigždė izeidu, nes jos pats vardas reiškia žvaigždę“. Šių vardų išsivija nežino arba žino labai mažai, todėl kalbant apie tautą, žvaigždes ir vadus, remtis menininkais negalima. O kas šiandien gali būti suprantama ir Lietuvoje, ir Amerikoje — tai, žinoma, politika, kurie nuolat kaunasi dėl savo vietos po saule ir visą laiką yra dėmesio centre.

Taigi kas šiandien, Vasario 16-osios akivaizdoje, gali būti laikomas žvaigžde. Kalbų daugiausia — apie išrinktąjį prezidentą Rolandą Paksą, bet kol kas kalbose pasitikejimo maža, nors apklauso rodo, kad 60 proc. balsuotojų juo pasitiki. Ko gero, žvaigždės vardas Rolandui Paksiu tinka — kokia bebūtų jo skleidžiama šviesa, bet ji žiba, tai kas, kad prieinantis prie viešosios informacijos kol kas šiam politikui vis dar suranda nepuosiančių atspalvių. Pastaroji bloga žinia — kad jo komandoje ir įvyko skilimas ir laimėjo prorusiškasis sparnas. Vietoj Dailios Kutraitės — Giedraitienės, kuri nemazai prisidėjo prie sėkmės rinkimuose, dešiniąja ranka esą tampa aviatorius Gintaras Šurkus, kauniečių įtariamasis dalyvavęs Rusijos Putin rinkimų kampanijoje.

Na, bet žvaigždės pasirodo ir vel išnyksta. Tai trumpalaikis reiškinys menų, sporto, politikos srityje. Rimtesnis klausimas būtų, ar Lietuva turėjo ir turi vadų, kurie sugebėjo ar sugeba vesti tautą — ją žadinti, auginti. Vadų, paskui kuriuos eina minios. Nors šiandien jau daugeliui ir buvusių bendraminčių sunku pripažinti, kad Vytautas Landsbergis buvo tas vadas — kamertonas, kuriuo Sąjūdžio laikais buvo matuojamas lietuvių laisvės siekis, bet kitos tokios asmenybės per 13

Bebaigiantis savo kadencijai prezidentas Valdas Adamkus vasario 12 d. apsilanko Konstituciniame teisme ir nusifotografavo su šio teismo teisėjais.

das: „Al-gir-das...“, nors kiti kalbėjo — komunistai nori prastumti savo žmogų. Tikriausiai buvo ir vieno, ir kito — Brazauskas širdyje, reikia tikėti, buvo išlikęs lietuviu, tik ji, kaip tą skenduolį, i dugną tempė praeitis — ilgas ir sėkmingas darbas okupacinėje valdžioje, draugiški ryšiai su Maskvos ir Vilniaus raudonąja ponija. Žingsnis po žingsnio link suvereniteto taip pat tikriausiai buvo ne jo idėja, o tam tikras jo viršėninkų kompromisas, nes kitos išeities nebebuvo. Štai visi šie „jeigu“, „bet“ ir trukdo Brazauskui tapti tautos vadu. Jis yra priklausomas, o tai nėra vado bruožas. Bet nemažai daliai Lietuvos žmonių — kairiųjų ir ne visai — jis yra autoritetas. Kadangi yra kompromisų meistras ir senatvėje liko taiksnio charakterio už Landsbergio, jo paveikslas daugiau panašus į gerojo dėdės, su kurio nuomone reikia skaitytis. Jis valdo kairiąją pusę, ir jeigu ne jis, kairieji būtų išsilakstę (nors atvirų vartų valanda kairiųjų dar laukia, kai Brazauskas kada nors pasitrauks).

V. Adamkus buvo kompromisinis prezidentas ir į vadus visai nepretendavo.

Na, o ar Lietuvoje auga ateities vadai? Parašykite. Bando A. Paulauskas, — greitai nužydo. Dabar bando Pakasas. Jo proveržis buvo trumpas ir efektingas, bet toliau jį lydi stiprus dalies visuomenės pasipriešinimas. Ar jis išlaikys tą pasipriešinimą, nes pagalbos iš savo rinkėjų kaimiečių ir „paprastų žmonių“ vargu daug sulauks, o dirbti teks su inteligentais, kurie juo nepasitiki. Laimė dar, kad

„tebemiega“ Sąjūdyje išsivėpusi vyresnioji karta, bet auga nauja, tie, kurie šiandien vėl braunasi į universitetus (anot — Brazauskas širdyje, reikia tikėti, buvo išlikęs lietuviu, tik ji, kaip tą skenduolį, i dugną tempė praeitis — ilgas ir sėkmingas darbas okupacinėje valdžioje, draugiški ryšiai su Maskvos ir Vilniaus raudonąja ponija. Žingsnis po žingsnio link suvereniteto taip pat tikriausiai buvo ne jo idėja, o tam tikras jo viršėninkų kompromisas, nes kitos išeities nebebuvo. Štai visi šie „jeigu“, „bet“ ir trukdo Brazauskui tapti tautos vadu. Jis yra priklausomas, o tai nėra vado bruožas. Bet nemažai daliai Lietuvos žmonių — kairiųjų ir ne visai — jis yra autoritetas. Kadangi yra kompromisų meistras ir senatvėje liko taiksnio charakterio už Landsbergio, jo paveikslas daugiau panašus į gerojo dėdės, su kurio nuomone reikia skaitytis. Jis valdo kairiąją pusę, ir jeigu ne jis, kairieji būtų išsilakstę (nors atvirų vartų valanda kairiųjų dar laukia, kai Brazauskas kada nors pasitrauks).

V. Adamkus buvo kompromisinis prezidentas ir į vadus visai nepretendavo. Na, o ar Lietuvoje auga ateities vadai? Parašykite. Bando A. Paulauskas, — greitai nužydo. Dabar bando Pakasas. Jo proveržis buvo trumpas ir efektingas, bet toliau jį lydi stiprus dalies visuomenės pasipriešinimas. Ar jis išlaikys tą pasipriešinimą, nes pagalbos iš savo rinkėjų kaimiečių ir „paprastų žmonių“ vargu daug sulauks, o dirbti teks su inteligentais, kurie juo nepasitiki. Laimė dar, kad

IRAKAS IR LIETUVA?

Ko pasaulio, taip pat ir Lietuvos ūkis gali tikėtis iš Irako karo? Nuo jo sėkmės ir trukmės visų pirma priklausys naftos kainų svyravimas, turintis didelę reikšmę visų šalių ekonomikai. Lietuvos ekonomistai kalba apie kelis galimus karo scenarijus, kurie skirtingai paveiktų pasaulio rinkas.

Prasidėjus karui Irake, šoktelėtų naftos kainos. Tačiau, kiek jos pakiltų ir kaip ilgai laikytųsi aukštesnės, priklausytų nuo karo eigos. Akademikas Eduardas Vilkas apie tai LER kalbėjo: „Jeigu karas būtų trumpas, sėkmingas, na, tai tos naftos kainos tikėtai tam kartui pakiltų ir paskui vėl nukristų žemiau, negu dabar yra. Taip kad pasaulio ekonomikai tas ne ką pakenktų. Bet jeigu karas užsitęstų ilgai, žinoma, tada nuostolius sunku yra išmatuoti“.

Apie du galimus Irako karo scenarijus kalba ir Vilniaus banko finansų analitikas Gintaras Nausėda. Jeigu karas būtų trumpas, trukėtų iki trijų mėnesių, dabar laukiant karo pakilusių naftos kainos nureiškė, kad išrinktojo prezidento komandos sumanymas prezidento inauguracijos dieną virš Vilniaus paleisti 3 naikintuvus kelia pavojų gyventojų saugumui. Prezidento inauguracijos vadovas Gintaras Šurkus teigė, kad mero pareikimo jo vadovaujama komisija net nesvarstė. Žinia sklaida jį tuoj pagavo už lietuvių aukščiausioji valdžia nepaiso savivaldos. Ateinanti savaitė vienoje iš televizijų bus surengta atvira diskusija šia tema.

DRAUGAS, 2003 m. vasario 20 d., ketvirtadienis 3

Danutė Bindokienė

Prezidento tikslai ir gyventojų rūpesčiai

JAV prezidentas, kaip jis pats dažnai tvirtina, šiomis dienomis turi du pagrindinius tikslus: sugrąžinti Iraką ir apsaugoti savo valstybės gyventojus nuo teroristų išpuolių. Abu tikslai vienodai svarbūs. Kadangi Vašingtonas išitinkęs, kad Irako diktatorius Saddam Hussein yra nuolatinio pavojaus šaltinis pasaulio taikai, logiška tą pavojų pašalinti. Tačiau visuomet išlenda tas pats priekaištas: jei būtų su Hussein susitvarkyta Persų įlankos karo metu, kai Irakas buvo parkludytas ir sąjungininkai galėjo ne tik padiktuoti savo sąlygas, bet priversti jo diktatorių jas išpildyti, šiandien tokios problemos neegzistotų... Deja, tuometinis prezidentas Bush tarsi „ištrigo pusiaukelį“ ir todėl dabar sūnus pasiryžęs atlikti tai, ko tėvas nepadare.

Kaip prezidentui George W. Bush tą užmojų pavyks įvykdyti, dar neaišku. Po praėjusio savaitgalio, kai prieš karą Irake pasisakė tiesiog milijonai žmonių kone visoje planetoje, JAV prezidento tvirtinimai, kad jokie protestai nepakeis jo nuomonės ir karas neišvengiamas, skamba dar neįtikinamai, juo labiau, kad Europa nelabai linkusi palaikyti JAV pusę. Tikėkimės, kad sprūdziai tarp Vašingtono, Berlyno, Paryžiaus, Maskvos bei kitų sostinių yra laikini ir nepaliks ilgalaikių plyšių, pro kuriuos, kaip smėlis iš netvirtai užgnaužtos saujos gali išbirti ir NATO, ir Jungtinių Tautų solidarumas.

O dėl antrojo JAV prezidento rūpestio — savo valstybės gyventojų saugumo — tai su patarimais ir programomis į pagalbą ateina „Homeland Security“ (Tėvynės saugumo) departamentas, kurį prez. Bush įsteigė po teroristų išpuolio New York'e ir Vašingtone. Departamento vadovas Tom Ridge ne sykį aiškino JAV gyventojams apie įvestas apsaugos priemones ir papildomų lėšų reikalingumą, kad visi galėtų dar saugiau pasidaryti. Prieš kelias dienas paskelbus, kad mūsų kasdienybė pasidarys dar pavojingesnė dėl galimų naujų terorizmo veiksmų, Tėvynės saugumo departamentas nedelsiant paskelbė sąrašą, kaip eiliniai gyventojai gali apsaugoti nuo cheminių, biologinių, branduolinių ir dar kitokių išpuolių.

Besidžiaugiant tais patarimais, vis tik peršasi mintis: argi už visus tuos milijonus

dolerių, supiltų į Tėvynės saugumo departamentą, tesugalvota, kad geriausia apsauga — plastmasinė plevėle ir limpančios juostelės atsargos...

Žmonės skubėjo apsirūpinti tomis „apsaugos“ priemonėmis, prisipirkdami negendancio maisto, vandens ir vaistų. Kai kurios parduotuvės tų pagrindinių prekių net pritrūko, o kitos sugebėjo ir iš gyventojų panikos pasipelnėti, išpūsdamos pageidaujamų prekių kainas. Vadinasi, jau vienas teigiamas reiškinys atsirado: valstybės ekonomika bent kiek pakilo, nes žmonės užplūdo parduotuves. Činikai išsitarė, kad, ko gero, Tėvynės saugumo departamento pareigūnai išsigijo plastmasės ir limpančių juostelių akcijų biržoje ir tuo būdu nori pakelti savo asmenišką ekonomiką...

Galima verkti, galima ir juokauti — padėtis nuo to nepasikeis. Nieko nepakenks ir apsirūpinti pagrindiniais reikmenimis, kad, Dieve gink, nelaimėi ištikus, būtų galima bent laikinai savarankiškai tvarkytis. Tik kodėl gyventojų apsaugos darbai neatliekami eiles tvarka? Miestų ir valstijų savivaldybės nuolatos nusiskundžia, kad Vašingtonas neskiria pakankamai lėšų kovai su terorizmu ir įvairiomis nelaimėmis, galinčiomis atsitikti dideliu mastu. Kiek buvo imanoma, visi stengėsi pasiruošti ir apsirūpinti būtiniausia technika, deja, šiuo metu visų valstijų biudžetų kankina „išdorojimo“ ir ieškoma būdų, kaip išlaikyti biudžetą. Tėvynės saugumo departamentas, užuot siūles gyventojams patiemis imtis atsakomybės už savo saugumą, paskirtų ugniagesiams, greitosios pagalbos darbuotojams, policijai lėšų, kad galėtų paruošti daugiau personalo, išgyti apsauginius draubžius bei aparatūrą, reikalingą greitai ir tiksliai suvesti biologines ar chemines užkrėtas vandenys, ore, žemėje. Žinant su kokiais terorizmo ginklais reikia kovoti, atsirastų tinkamesni kovos būdai. Ir patys gyventojai pasijustų saugesni, jei žinotų, kad yra žmonės, kurie nelaimėje gali atskubėti jiems į pagalbą. Užsilipinę langus ir duris plastmasine plevėle, užsidarę savo kambarį tik su nežinos baime, ar galime tikrai jaustis saugūs?

LIETUVA PAKVIESTA Į NATO IR ES: KAS TOLIAU?

VYGAUDAS UŠACKAS

LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, pasakytas 2003 m. sausio 25–26 dienomis Los Angeles vykusio Politinių studijų savaitgalio metu, kurį jau 36-ji kartą surengė Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles sambūris.

Tėsinys

Integracijos ir ES užbaigimo darbai

Praėjus trims savaitėms po Prahos sprendimų dėl NATO plėtros, gruodžio 13 d., Lietuvos bei kitų dabartinių ir būsimų ES valstybių vadovai Kopenhagoje kėlė šampano taures, šventė Lietuvos ir kitų devynių šalių kandidatų derybų dėl stojimo į Europos Sąjungą užbaigimą. Simboliška, kad ES plėtros procesas, prasidėjęs 1993 m. Kopenhagoje, baigiamas šiuo savaitgaliu. Tačiau čia ir baigiasi dešimties naujų narių pakvietimu stoti į ES.

Pamenu, kaip prieš lygiai trejus metus, dar būnant vyriausiojo derybininku dėl stojimo į ES, kartu su kolegomis išsiskelėme šiuos uždavinius — pasivyti ir pralenkti ankščiau derybas dėl stojimo į ES pradėjusias šalis, baigti derybas iki 2002 metų pabaigos bei užbaigti Lietuvos teises derinimo su ES teise procesą taip, kad nuo 2004 sausio 1-os dienos galėtume įgyvendinti ES normas Lietuvoje, išskyrus tuos atvejus, kur būsimieji išsiderėję pereinamuosius laikotarpius. Vieniems tokie terminai pasirodė per daug optimistiški, ki-

ti — manė atvirkščiai. Džiaugiuosi, kad, būdami ambicingai realistiški, užbaigėme derybas su devyniomis kitomis šalimis kandidatėmis bei pasiekėme gerą rezultatą.

Pirma, sulgę derybų užbaigimu, sukurtos teisinės prielaidos Lietuvai tapti bendros ekonominės ir politinės Europos sąjungos dalimi, kurioje nebūna kliudoma laisvam žmonių, kapitalo, prekių ir paslaugų judėjimui. Lietuva tampa vieningos Europos pilnateise nare.

Antra, Europos Sąjungos šalis vadovaudamosios solidarumo ir paramos principu, sutiko Lietuvai 2004–2006 metais skirti vieną palankiausių tarp šalių kandidatų finansinį paketą. Vienam Lietuvos gyventojui teksiančios lėšos iš ES biudžeto sudarys 772 eurą (be IAE–690 eurų).

Trečia, pasiektas sutarimas dėl tranzito į ir iš Kaliningrado.

Tuo pačiu, gautos ES politinės ir teisinės garantijos dėl kuo greitesnio Lietuvos prisijungimo prie Šengeno sutarties kartu su pirmąja naujų šalių grupe.

Kalbant apie ES finansinę paramą Lietuvai pažymėtina, kad:

susiderėta dėl padidinto IAE uždarymo pasekmių finansavimo iki 2006 m. — 285 mln. eurų, taip pat sutarta dėl tinkamo (papildomo ir ilgalaikio) finansavimo iki 2006 m.

Lietuva susiderėjo dėl didžiausios paramos vienam gyventojui žemės ūkio srityje (209 eurai) šalių kandidatų tarpe. Lietuvai tapus ES nare, tiesioginių išmokų bendra apimtis, 2004 m. palyginus su 2002 m. padidės daugiau kaip 4 kartus (nuo 26,4 mln. eurų iki maždaug 123,1 mln. eurų) jeigu išmokos sudarytų 40 proc. ES lygio; valstybės biudžeto lėšos sudarytų 15,1 mln. eurų.

Lietuva kontroliuos apie 20 procentų būsimos ES išorinės sienos — tai naujos geopolitikos elementas. Šiam reikalui ir Šengeno veiksmų plano įgyvendinimui ES skirs 135,7 mln. eurų. Tokių lėšų savo išorinių sienų apsaugai Lietuva dar nėra gavusi per visą savo nepriklausomybės laikotarpį.

Tai tik keletas fragmentų iš derybų rezultatų. Galiausiai, derybų pabaiga ir narystė Europos Sąjungoje — tai tik naujo kelio pradžia. Jau 2004 metais Lietuva sėdės prie Europos Sąjungos šalių stalo kaip lygiateisė Bendrijos narė ir ruoš naują Europos Sąjungos biudžetą, diskutuos ir balsuos, tvirtinant Europos Sąjungos sprendimus energietikos, aplinkosaugos, žemės ūkio, užsienio ir saugumo politikos klausimais.

Taigi, jau dabar vienas svarbiausių rūpesčių — rengti kvalifikuotus Lietuvos atsto-

vus ES struktūrose, kad jie nuo patį pirmųjų narystės ES dienų galėtų visapusiškai išnaudoti paramą ir galimybes, kurias Lietuvai suteikia Europos Sąjunga.

Stojimo į Europos Sąjungos galutinėje stadijoje mūsų laukia ne tik 15 Europos Sąjungos valstybių parlamentų debatai ir ratifikavimas, bet ir Lietuvos žmonių balsas dėl narystės ES. Tikiuosi, kad Lietuvos piliečiai būsimame referendume palaimins suderėtą Lietuvos stojimo į ES sąlygas bei aktyviai išnaudos atsiveriančias narystės galimybes žmonių gerovei kilti, ūkio modernizavimui bei konkurentabilumui didinti.

Prieš daugiau nei 50 metų mums buvo atimta laisvė dalyvauti laisvos ir vieningos Europos kūrime, kuri pasireiškė JAV kariniu buvimu Europoje, NATO įkūrimu, Europos ekonominio bendradarbiavimo vystymu. Dabar

prieš mus kitas uždavinys — pilnai išnaudoti atsiveriančią laisvės erdvę, Lietuvai tampa pilnateise NATO ir ES nare.

Tad pirmųjų darbų užbaigiant stojimo į NATO ir ES procesą labiau nei apstu.

„Visgi. O kas toliau?“

O kas gi po 2004 metų, kai tikėtina, kad tapsime lygiais ES ir NATO nariais?

Lietuva išrinkta savo atstovus į Europos Parlamentą, paskirsime atstovus į Europos Komisiją, NATO būstinę Briuselyje. Vis daugiau žiniasklaidos pranešimų pasiekia Lietuvos žmones iš Briuselio, kur bus derinami ir priimami svarbūs sprendimai ne tik dėl vidaus rinkos funkcionavimo, paramos ūkininkams ir suteikiamų kvotų, bet ir dėl bendros Europos Sąjungos šalių užsienio ir saugumo politikos.

Bus daugiau

Trakų pusiasalio pilis stiprina gynybines sienas

Atkelta iš 1 psl.

1992 m. architektės G. Filipavičienės parengtame projekte numatyta išsami Trakų pusiasalio pilies restauravimo ir konservavimo programa. Tačiau ir ji dėl nepakankamo finansavimo buvo vykdoma su dideliais pertraukomis.

Tai, kad dabar jau antrus metus iš eilės Kultūros vertybių apsaugos departamentas

šiam objektui skiria lėšų, paveldo specialistams teikia vilčių istorinę gynybinę sieną išsaugoti.

Nors šiandien dar sunku pasakyti, kada Trakų pusiasalio pilis bus visiškai sutvarkyta, šioje giliausia senovės dvelkiančioje aplinkoje jau rengiamos įvairios šventės, imituojančios istorines kovas.

(Elta)

Prezidentas žada moralinę paramą krašto apsaugos darbuotojams

Atkelta iš 1 psl.

Kalbėdamas apie kariuomenės svarbą, jis priminė, kad per pastaruosius kelerius metus labai išaugo visuomenės pasitikėjimas krašto apsauga. Prezidento nuomone, Lietuvos ginkluotųjų pajėgų pažanga yra tarpusavio supratimo, bendros veiksmų koordinacijos bei geranoriškumo rezultatas. V. Adamkus taip pat sakė, kad lankydamas poligonus ir kariuomenės dalinius jis pastebėjęs, kad juose sudaromos puikios sąlygos jaunam žmogui tobulėti ir ne tik fiziškai.

V. Adamkus pažymėjo, kad Lietuvos pakvietimas pri-

sijungti prie NATO rodo, jog valstybės ginkluotosios pajėgos sulaukė gero įvertinimo ir atitinka NATO reikalavimus. V. Adamkus sakė tikėjį, jog ir ateityje lietuviai bus patikimi, o kariams patikimos svarbios užduotys bei misijos neramiuose pasaulio regionuose.

Savo ruožtu KA ministras Linas Linkevičius pabrėžė, kad šie tikslai buvo pasiekti ir prezidento darbo dėka.

Tarp dovanų, kurias prezidentui įteikė ministras L. Linkevičius ir kariuomenės vadai, generolas majoras Jonas Kronkaitis, buvo ir dvi veliavos — Lietuvos ir NATO.

Protestuojantys moksleiviai gyva grandine apjuosė mokyklą

Atkelta iš 1 psl.

Kauno savivaldybės švietimo ir ugdymo skyriaus vedėjas Antanas Bagdonas teigė, kad tai „išpūsta problema“.

„Šiuo metu iš Pakaunės į miesto mokyklas jau važinėja 276 moksleiviai“, kalbėjo jis. Pasak vedėjo, dėl kasmet mažėjančio moksleivių skaičiaus anksčiau ar vėliau teks pertvarkyti švietimo įstaigų tinklą.

Šiuo metu Kauno mokyklose yra 7,159 laisvos vietos. „Ypač sparčiai tuštėja Pakaunės mokyklos, kur ketu-

riose mokyklose yra beveik 600 neišnaudojamų vietų“, sakė A. Bagdonas.

Jo teigimu, savivaldybei tenka papildomai skirti apie milijoną litų pedagogų atlyginimams, nes valstybė pinigų skiria „moksleivio krepšelio“ principu, o tuščias vietas klasių turi padengti miesto valdžia.

Šiuo metu Kaune yra 43 vidurinės, 4 pagrindinės mokyklos bei 13 gimnazijų.

Iš viso Kaune mokyklas lanko 57,000 moksleivių.

Lenkijos lietuviai skundžiasi dėmesio stoka švietimui

Atkelta iš 1 psl.

Buvo priminta, kad vieningas Lenkijoje lietuviškas Kovo 11-osios licejus Punske iki šiol neturi nuosavų patalpų, trūksta vadovėlių, nepatvirtintos lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir geografinės programos.

Priminta taip pat, jog aktyviau atsivertę pasienio užkardos iškelimo iš Punsko problema.

Ketvirti metai, nepaisant Lietuvos vyriausybės, diplomato ir pačių punkskiečių pas-

tangų, užkarda tebėra Punsko sveikatingumo centre, kuris statytas už bendruomeninės laisvės.

Lenkijos lietuvių bendruomenės vadovų nuomone, užkarda miestelyje, kur gyvena apie 90 procentų lietuvių, gali neigiamai atsiliepti tautinei sudėčiai.

Tautinių mažumų atstovai susitikime taip pat domėjosi, kodėl daugiau kaip dešimt metų Lenkijos Seime rengiamas Tautinių mažumų įstatymas iki šiol nepriimtas.

Lietuvai siūloma prašyti priimama 51-ąją JAV valstiją

Atkelta iš 1 psl.

ir ketina balandį pasirašyti stojimo sutartį, tačiau ją dar turės patvirtinti ES valstybės, tarp jų ir Prancūzija.

Tačiau buvusio Lietuvos užsienio reikalų ministro, vieno iš partijos „Lietuvos krikščionys demokratai“ vadovų Algirdo Saudargo nuomone, sutarties patvirtinimui nėra pavojaus. „Europai reikia turėti

vieningą poziciją, bet nereikia turėti iliuzijų, jog tai lengvai pasiekama“, sakė jis. Jis taip pat parėmė Lietuvos vyriausybės sprendimą prisijungti prie „Vilniaus dešimtuko“ pareiškimo.

Lietuva prisijungė prie pirmadienį ES vadovų patvirtinto bendro išėjimo Iraką, kad jėga gali būti panaudota kaip paskutinė priemonė.

Internetu skelbiama informacija bus prižiūrima

Atkelta iš 1 psl.

Pasak I. Žilionienės, pasinaudojant Europos Sąjungos bei kitų valstybių teisine baze ir patirtimi, nutarta prižiūrėti ir Lietuvos interneto puslapiuose skelbiama informacija. „Panašūs reikalavimai jau taikomi kitoms informacijos priemonėms — spaudai, radiui, televizijai, todėl dabar šias nuostatas bandoma pritaikyti informacijos skelbimui kompiuterių tinkluose“, sakė ji.

Viešo naudojimo kompiuterių tinkluose bus draudžiama platinti neskelbtiną informaciją, nustatytą Visuomenės informavimo įstatyme, Valstybės ir tarnybos paslaptį įsta-

tyme, kituose teisės aktuose. Bus draudžiama platinti pornografinę, raginti prievarti keisti Lietuvos konstitucinę santvarką, kėsintis į Lietuvos teritorinį vientisumą, kurstyti karą, tautinę, rasinę, religinę nesantingumą, platinti tikrovės neatitinkančią informaciją, kuri šmeižia, įžeidžia arba žemina žmogaus garbę ir orumą.

Informaciją apie privatų žmogaus gyvenimą bus galima skelbti tik to žmogaus sutikimu arba tais atvejais, kai informacijos paskelbimas nedaro žalos asmeniui, arba kai informacija padeda atskleisti įstatymų pažeidimus ar nusikaltimus.

(BNS)

.....MARGUMYNAI.....

MIRĖ ČIKAGOS MERO MOTINA

Viena žinomiausių Čikagos moterų buvo Eleanor „Sis“ Daley, buvusio ilgamečio (nuo 1955 iki 1976) Čikagos mero Richard J. Daley žmona ir dabartinio mero — Richard M. Daley motina. Ji mirė sekmadienį, vasario 16 d., savo namuose, tik kelioms savaitėms likus iki 96-ojo gimtadienio. Net ir senatvės sulaukusi, Eleanor Daley turėjo daug įtakos Čikagos miesto kultūrinei bei politinei veiklai. Ji buvo vadinama „Čikagos matriarche“, iki paskutinės gyvenimo dienos gyveno Bridgeporte (mirė savo namuose). Už Richard J. Daley buvo ištekejusi 1936 m. ir turėjo 7 vaikus. ChTr

MEILĖ IŠDAVĖ VAGĮ

Sveicarijoje buvo sugautas 31 m. amžiaus prancūzas, apkaltintas brangių paveikslų ir kitų meno objektų vagystėmis. Jam pavyko iš Sveicarijos ir kitų valstybių pasisavinti meno kūrinių, vertybių ketvirtį milijardo dolerių, ir galbūt būtų toliau vogęs, jeigu ne „moters akys“. Sugautas Stephane Breitwieser prisipažino, kad, besilankant Gruyeres pilyje, ji iš portreto ant sienos „užburusios moters akys“, kurios jam priminė „močiutę“. Paveikslą traukė jis negalėjęs atsispirti ir taip buvo sugautas. Beje,

šis paveikslas tebuvo įkainuotas apie 2,000 dol., kai tuo tarpu Breitwieser pavogtųjų tarpe buvo 8–9 mln. vertės kūrinių. Kai Breitwieser motina sužinojo apie sūnaus areštą, didžiąją dalį pavogtų meno vertybių sumetė į kanalą... NYT

NUGAIŠO DOLLY

Dolly buvo bene garsiausia pasaulyje avis, pirmasis žinduolis, išvydęs dienos šviesą „klonavimo“ būdu. Kai prieš šešerius metus — 1996 m. liepos 5 d., Roslin Institute, susietame su Edinburgu (Škotija) universitetu, mokslininkams pavyko išauginti tapatišką avi, vėl sustiprėjo debatai apie „klonavimo“ etiką ir kaip toli šis procesas turėtų nueiti, žinoma, visų pirma, ar eksperimentai turėtų nusitęsti iki žmogaus „pavogubūnimo“. Kadangi Dolly visą savo gyvenimą turėjo sveikatos problemų, buvo daž-

IRAKAS IR LIETUVA?

Atkelta iš 3 psl.

Antrasis scenarijus, mažiau tikėtinas, tačiau vis dėlto įmanomas. Karas gali užsieti, tapti skausmingas, persikelti į miestus. Naftos kaina tokiu atveju galėtų šoktelėti iki 50 dolerių už barelį. Tai turėtų įtakos daugelio prekių savikainai. Daugelyje pasaulio šalių įsivyratų netikrumas, pesimizmas, būtų pristabdytos investicijos. Toliau kristų dolerio kursas euro atžvilgiu, vienas doleris galbūt prilygtų trimis litams. Pasunkėtų prekyba ne tik su Vakarų šalimis, kurios išgyventų didesnę ar mažesnę krizę, bet ir su Rusija, kurios rinka susijusi su doleriu. Didesnį spaudimą pajustų vidaus rinka, dėl patvirtinimo konkurencijos kirstų prekių ir paslaugų kainos, mažėtų įmonių pelnas, o tai

stabdytų investicijas, ūkio plėtra sulėtėtų.

Dolerio kurso pastovumo požiūriu ne ką geresnė, o gal dar blogesnė padėtis, kai dėl Irako karo vis neapsisprendžiama. Finansų analitikas prognozuoja, kad dolerio kursas galėtų nusistovėti iš karto, kai bus priimtas vienas ar kitoks sprendimas.

Nausėda nemana, kad karas Irake galėtų būti pradėtas vien dėl ekonominių priežasčių. Kita vertus, Irakas — jautri vieta pasaulio ekonomikoje. „Kaip ten bebūtų, Irakas viena iš pagrindinių valstybių, turinčių tikrai labai didelius naftos išteklius, dalis iš jų dar yra ir neįsisavinta, taip kad naftos išteklių arba naftos verslo iš tiesų dominuos daugelis užsienio investuotojų, kalbama apie galimą privatizavimą šitų naftos verslovių. Be jokios abejonės, karo Irake rezultatai ir netgi karo

nai perspėjama, kad „klonavimą“ reikia eiti labai atsargiai žingsniais, nes tai nauja sritis, apie kurią nepakankamai žinoma. Tai patvirtino ir šios avytės galas, nes paprastai avys gyvena iki 12 metų, o Dolly buvo gavusi kažkokį plaučių uždegimą ir veterinarijos mokslas negalėjo jai padėti: avis buvo „užmigdyta“. Jos iškamsa bus atiduota Škotijos nacionaliniam muziejui Edinburg mieste, o palaidai dar ilgai tyrinėjami. NYT

PASLAPTINGI NIEGO RIEDULIAI

Šią žiemą Indiana ir pietinė Illinois valstija (kaip ir kai kurios kitos) pasižymėjo ypač gausiais sniego krituliais ir vėjotomis dienomis. Po kiek laiko provincijos gyventojai lygiuose laukuose pastebėjo keistus reiškinius: didžiulius, apvalius sniego kamuolius, tarytum vaikų suristus, besiruošiant statyti milžiniškus sniego senius. Šį reiškinį netrukus išaiskino mokslininkai, kurie panašius sniego riedulius dažnai aptinka Arktikoje. Kai susidaro tam tikros vėjo greičio, oro temperatūros ir sniego kritulių sąlygos, pustomas sniegas pradeda skrieti lygiu lauku, kas kart pritraukdamas vis daugiau sniego ir taip susidaro rieduliai, kartais didesnis net už šienavimo metu susuktus šieno ritinius. NYT

Irake scenarijus, dalyvaus pasaulio bendruomenė Amerikai Irake pradėjus karą ar nedalyvaus, tai turės didelę įtaką, kaip būtų vyks privatizavimo procesai Irako naftos bendrovių.

Daugelis ekonomistų nurodo, kad tiesioginės Irako karo išlaidos galėtų siekti nuo 50 iki 200 mlrd. dolerių. O kur dar išlaidos okupacijai, šalies ūkio atkūrimui, humanitarinei pagalbai. Akademikas Eduardas Vilkas sako, kad kaip besikačiuotum, neįmanoma pagrįsti teiginio, esą karas galėtų būti ekonomiškai naudingas Jungtinėms Valstijoms. Tai neįmanoma net geriausiu atveju, o jei reikalai komplikuoju, Jungtinių Valstijų nuostoliai būtų didžiuliai.

Saulius Spurga

Laisvosios Europos radijui ir „Draugui“ iš Vilniaus

A STAR ALLIANCE MEMBER

Our new Airbus goes by the designation A340. But you can just call it Cloud 9.

There are a number of reasons why our Airbus A340 is the ultimate in comfort and convenience. Economy Extra, our new class of service, offers its own separate cabin with plenty of room to work or relax. While every seat in all three classes has been newly designed and features an individual video screen. Of course, the sense of well being you'll feel when flying on this sophisticated new aircraft is more than just the result of enhanced comfort, space and amenities. It's also the result of an enhanced quality of service you'll find only on SAS. To find out more call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. www.scandinavian.net

It's Scandinavian

SAS

A. + A. Lakūnei kapitonei ANTANINAI LORENTAITEI

mirus, reiškiau gilią užuojautą, ją ilgą laiką globojusiai ESTELLA GRAIL. Kartu liūdi

Leokadija Brazdienė su šeima

PRISIMENAME RAMUNĘ

Ramunė Kviklytė-Lukienė.

Prieš metus atsisveikinome su Ramune Kviklytė-Lukienė. Atsisveikinome su kartėliu, nes nemanėme, kad jai galėtų būti metas iškelti. Ji buvo per jauna, per daug šeimai, visuomenei, draugams brangi ir reikalinga. Bet lemtis į mūsų pagėdavimus neatšizvelgia. Ramunė mirė 2002 vasario 25 d., sunkios vėžio ligos pakirsta. Tačiau virš tuometinio skausmo mums liko tiek daug prisiminimų, ryškių, neišdildomų.

Ramunė gimė 1942 m. vasario 3 d., Kaune, Lietuvoje. Ankstyva vaikystė prabėgo karo ir nežinios šešėlyje, kada su tėvais Bronium ir Brone Kvikliais, ir sesute Rūta teko palikti Lietuvą ir visą eilę metų praleisti pabėgėlių stovyklose Vokietijoje.

Šeimai emigravus į Ameriką, Ramunė augo lietuviškoje Čikagoje. Ji lankė šv. Jurgio parapijos pradžios mokyklą, po to Maria gimnaziją, Čikagos Aukštesniąją lietuistinę mokyklą. Patraukimas dalyvauti ją supančioje lietuviškoje visuomeninėje aplinkoje Ramunę nuvedė į „Neries“ sporto klubą, į „Neries“ jūrų skaučių tuntą. 1964 m. Ramunė baigė University of Illinois Champaign — Urbana bakalauro laipsniu sociologijoje.

Lietuviškoji visuomeninė veikla visada buvo Ramunės gyvenimo vienas iš pagrindinių laidų. Pirmame Lietuvių jaunimo kongrese 1966 m. ji sėkmingai suorganizavo lietuviškos spaudos bei filatelijos parodas. Antrame Jaunimo kongrese 1972 m., ji buvo rengimo komiteto narė.

Nuo studentavimo metų įsijungė į Akademinių Skautų Sąjungą ir visą gyvenimą liko aktyvi, darbšti jo narė. Keletą metų, redagavo „Mūsų Vytį“, buvo ASD kandidatų globėja. Ramunė sutikdavome visur — ASS Studijų savaitėse, stovyklose, rekolekcijų organizavime, parodų rengime. Ilgus metus buvo Vydūno Jaunimo fondo valdybos ir tarybos narė. Paskutiniu metu taip pat dirbo Lietuvių fondo stipendijų skirstymo komitete. Augant šeimai įsijungė į „Kernavės“ skaučių tunto darbą. Iki mirties buvo „Vėspėčių“ skaučių būrelio narė.

Trauka dirbti su lietuvišku jaunimu Ramunę nuvedė ir dar platesnį darbo lauką. Keletą metų ji dėstė lietuvių

kalbą, specialioje klasėje vien angliskai kalbantiems vaikams Maironio liutuanistinėje mokykloje Lemonte. Vėliau ilgus metus dėstė lietuvių literatūrą šeštadieninėse mokyklose: Dariaus ir Girėno ir Čikagos Aukštesniojoje liutuanistinėje mokykloje.

Net ir savo darbo valandas Ramunė praleido lietuviškoje aplinkoje. Paskutiniaisiais metais dirbo Čikagos lietuviams jezuitams, tvarkydama jų einamuosius reikalus, rinko aukas, vertė pokario jezuitų prisiminimus iš lietuvių ir anglų kalbą.

Nesvetima buvo Ramunei ir asmeniškai kūryba. Sugėbėjo taikliai, paprastu, nemeleotu žodžiu perduoti mintį, jausmą, nuomonę. Daug straipsnių, poezijos, aprašymų yra pasklidę po skautiškąją ir bendrąją lietuviškąją spaudą. Šeimą sukūrė su dailininku Vincu Luku. Šioje lietuviškoje šeimoje užaugo du vaikai, Rimas ir Daina. Reikia pasidžiaugti, kad sūnus Rimas pereitais metais baigė medicinos studijas, o dukterė Daina pritaikomąją dailę.

Žmogaus palikimas tačiau neapsiriboja vien atliktais darbais ar pasiekimais, nors jie visi turi savo svarbą ir paskirtį. Virš visa ko išskyla žmogaus asmenybė, sugebėjimas bendrauti, įtakoti, dalintis ir gerėtis bendro darbo rezultatais. Ramunė buvo išskirtinai šilta ir draugiška visiems, tolerantiška, visada linksma, net ir problema-tiškas situacijas sugebėdama užgesinti lengvu humoru. Tas pats humoras tiek daug prisidėjo prie skautiškų vakarinių programų pajavairinimo, organizacinių paimavų išnarpiojimo. Net ir jos retai naudojamas kritiškas žodis būdavo sušvelnintas taikliu humoru. Tas sugebėjimas įžvalgiai bendrauti su kitais, ją padarė ir tėvų, ir mokinių gerbiama, mėgstama ir mylima mokytoja, kuri nebėdė išauginti liutuanistų, bet visų pirma skatino meilę ir pagarbą Lietuvai, jos kultūrai.

Lengva būdavo draugauti ir dirbti su Ramune. Jos gera širdis ir atvirumas buvo jai kasdieninė duona. Visada būdavo pasiruošusi padėti, užjausti, draugiškai dalintis, pralinksminti tuos, kuriuos slėgė negalios, nelaimės. Ir visa tai nurodo tvirtą artimo meilę, be pretenzijų, be mažiausios savimylės.

Šiandien Ramunės liuditi vyraus Vincas, dukterė Daina, sūnus Rimas, seserys Danguolė Kviklytė, Rūta Kulikauskienė su šeima, giminės, draugai. Tačiau tektų prisiminti, kad gero žmogaus gyvenimas yra pastovi dovana mums visiems, viršijanti liudėsi. Tokia dovana džiaugėmės, su Ramune bendraudami, ja galime pasigerėti šiandien ir ateityje.

Mišios a.a. Ramunę atminti, bus atnašaujamas kovo 2 d., 10:30 v.r. Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke. Šeima kviečia visus jos draugus ir pažįstamus prisiminti ją savo maldose ir mintyse.

Ramutė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

ČIKAGA MINĖS KARALIAUS MINDAUGO JUBILIEJŲ

Lietuvių Bendruomenės apylinkės mini 750 m. karaliaus Mindaugo jubiliejų. Pirmas minėjimas įvyko St. Petersburg, FL, vasario 2 d. Floridiškiams buvo maloni naujiena, kai į sceną išėjo du jauni menininkai — Egidijus Stancikas ir Raigardas Tautkus su naujoviška istorine programa. Mums išėvijoje jie du buvo visai nežinomi. Tačiau nuo pirmo tarto žodžio sužavėjo publiką, ir visą valandą, nuo karaliaus Mindaugo laikų iki šių dienų, „kalbėjo“ žemaiciai, aukštaiciai, dzūkai, kuršiai, suvalkiečiai.

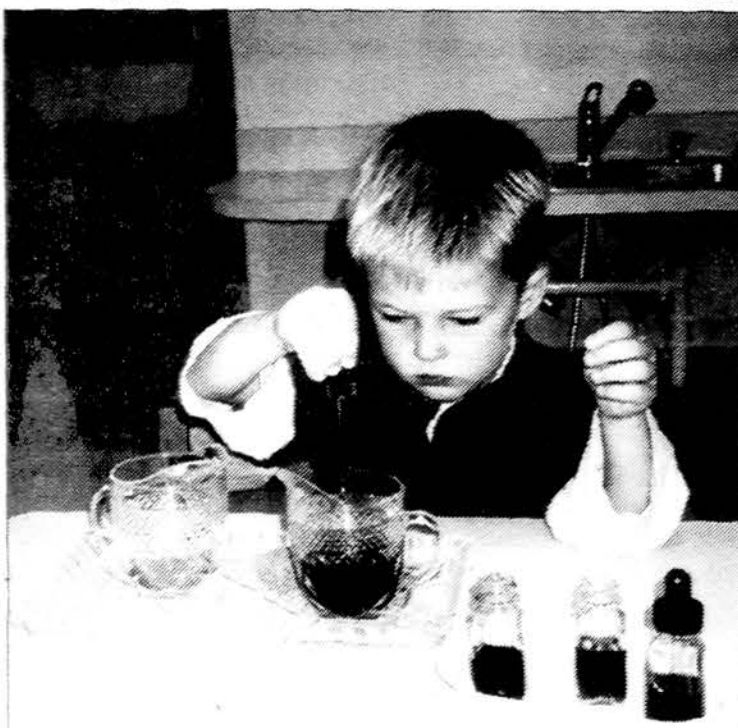
Abu menininkai, aplankę St. Petersburg, Daytoną, Juno Beach, San Diego, Los Angeles, San Francisco, Seattle, Denver, atkeliaus į Čikagą kovo 2 d., sekmadienį. Į jaunimo centrą jie „atveš“ Mindaugo

karūną. Tad kartu, kaip ir kitos lietuvių apylinkės, švėskime šį prasmingą karaliaus Mindaugo, Lietuvos valstybės įkūrėjo karūnavimą. Šie metai suteikia gerą progą labiau įsigilinti į Mindaugo laikus ir tų laikų istoriją.

Čikagoje ir apylinkėje bus tik vienas minėjimas, t.y. kovo 2 d., sekmadienį, 3 val. p.p., Jaunimo centre. Be tų dviejų menininkų, Čikagoje kalbės istorikė Rūta Kuncienė. Bilietai bus parduodami minėjimo dieną prieš renginį.

Minėjimai tęsis ir kitose lietuvių apylinkėse iki balandžio 6 d. Visų šių metų renginiai vyks po Lietuvos valstybingumo ženklų. Visų 20 LB apylinkių minėjimus organizuoja ir koordinuoja JAV LB Kultūros taryba.

Info

Būsimasis mokslininkas, nuostabių cheminių junginių išradėjas? Jonukas Deuschle Montessori mokyklėlės „Žiburelis“ auklėtinis „eksperimentuoja“...

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugija maloniai kviečia visus apylinkės savininkus ir gyventojus į susirinkimą penktadienį, vasario 21 d., 6:30 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw. Bus pranešimas apie vykdomus pakeitimus organizacijoje. Kandidatai į 15-tos ir 18-os apylinkės seniūnus pakviesti dalyvauti susirinkime. Bus ir vaišės.

Mažosios Lietuvos Lietuvių draugija Čikagoje ruošia užgaveninį „Šiupinį“ kovo 1 d., šeštadienį, 6 val. vak., Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje. Meninę programą atliks muz. Dariaus Polikajčio vadovaujamas „Dainavos“ vyrų ansamblis, bus vakarienis ir šokiai. Stalų galima iš anksto užsakyti pas R. Buntiną 630-969-1316.

**Reklamuokitės
DRAUGĖ!**

Paskutinį vasario sekmadienį, vasario 23 d., t. jėzuitų koplyčioje, 2345 W. 56th Str., tel. 773-737-8400, šv. Mišios ne tik 10 val. r., bet ir 12 val. — vaikams ir jų tėveliams. Kovo 1 d., šeštadienį, koplyčioje rožinis ir Mišios, po pietų, 4 val. Pamaldoms vadovaus kun. Kęstutis Trimakas. T. jėzuitai kviečia kuo daugiau dalyvauti.

Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinė ruošia šaunų Užgavėnių pobuvį šį sekmadienį, vasario 23 d., 12 val. Šaulių namuose, Čikagoje. Bus vaišių, laimėjimų ir visokių linksmių. Šokiams gros ir dainomis džiugins Algimantas Barniškis. Visi nuoširdžiai kviečiami.

Lietuvos Dukterų draugijos visuotinis narių susirinkimas šaukiamas vasario 23 d., 12 val., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski. Visos narės ir viešnios kviečiamos atvykti.

Pasizymėjusio lietuvių mokytojo žyn. Širkai. Iš kairės: Vida Brazaitė, J. LB Švietimo tarybos atstovas Juozas

Balzeko lietuvių kultūros muziejus kviečia į talentingo dailininko iš Lietuvos Sauliaus Edmundo Paliuko grafikos parodą „Moteris. Pamąstymai“. Sauliaus atvežtoji paroda įdomi savo pasirinkta technika — tai unikali monotipijų, sukurtų spaudžiant tiesiai nuo žmogaus kūno, kolekcija. Žaismingi, šiek tiek erotiški, kartais net ironiški grafikos lakštai rodo dailininko meistriskumą. Kompozicija įdomi savo siluetu, bei dramatišku — juoda, balta, raudona — spalvų sąskambiu. Siužetas traukia savo mąstymo branda, gyliu.

Saulius Edmundas Paliukas — dailininkas, dirbantis įvairiose srityse: kuria vitražus, grafikos bei tapybos darbus.

Parodos atidarymas įvyks šeštadienį, kovo 1 d., nuo 7 iki 9 v. v. Atidaryme dalyvaus pats dailininkas, bus vaišės, gros „Outside in Trio“ muzikinė grupė. Įėjimas nemokamas. Muziejaus adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Čikaga. Informacija gaunama telefonu: 773-585-6500. Kviečiame apsilankyti!

Jaunimo centras kviečia visus narius ir rėmėjus į metinį JC susirinkimą vasario 23 d., sekmadienį, 11 val. ryte, Čiurlionio galerijoje. Bus renkami keturi tarybos nariai. Visi kviečiami dalyvauti ir pasidalinti mintimis apie šio centro išlaikymą. Ypač kviečiami nešeniai į Čikagą atvykę tautiečiai.

Lietuvių opera praneša, kad jau galima įsigyti bilietus į šįmetinį G. Verdi „Kaukių balius“ operos spektaklį „Seklyčioje“, 2711 W. 71st Str. Chicago, IL 60629. Šiokiadieniais bilietai parduodami nuo 9 val. r. iki 4 val. p.p., šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 2 v. p.p. Bilietus galima įsigyti ir paštu, įdedant adresuotą su pašto ženklu vokelį. Paštu užsakymus siųsti: Lithuanian Opera Co., Inc., 3222 W. 66th Place, Chicago, IL 60629. Daugiau informacijos suteiks valdybos pirm. Vaclovas Momkus tel. 773-925-6193.

„Gabus“ atliko programą Vasario 16-osios šventėje Pasaulio lietuvių kultūros festivalio metu. Nuo kairės: Vaida Brazaitė, Giedrė Elekštytė, Milda Razumaitė, Genė Razumienė, Algirdas Razumas ir Baniutės Kronienės nuotrauka.

muo buvo įteiktas buvusiam Kr. Donelaičio mokyklų direktoriui Julijui Širka ir žmonij Vasario 16-osios šventėje PLC Lemonte įteiktas JAV Polikaitis. Baniutės Kronienės nuotr.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS MARQUETTE PARKE

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Marquette Parke prasidėjo vasario 16-ąją vėliavos pakėlimu prie Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčios. Po to tęsėsi bažnyčioje, kur šia intencija buvo aukojamos šv. Mišios.

Nuo pat pradžios buvo jaučiama rimtis ir susikaupimas. Atsistojimu pagerbtos šaulių įneštos valstybinės ir organizacijų vėliavos.

Šiai progai iškilmingumo ir didingumo suteikė gražiosios šventovės skliautais nuskambėjusios iškilnių solistų Vaclovo Momkaus, Nijolės Penikaitės, Dalios Lietuvninkienės bei bažnyčios choro giedamos naujos giesmės, skirtos Lietuvai.

Prasmingas jaunojo diakono Gedimino Jankūno pamokslas daugelio širdyse paliko neišdildomą supratimą apie laisvę, vidinę mūsų laisvę pasirinkti: „Dievas neturi laisvės pasirinkti — jis myli visus. Mes turime laisvę pasirinkti: mylėti save, kitą žmogų, Dievą, tėvynę ar nemylėti. Eiti į žmones, su žmonėmis, ar likti vienui. Sunku išsiskirti savo individualumu iš minios, bet prasminga, nes tik tvirtą savo nuomonę turinčiais, patikimais savimi seka minia. Todėl taip svarbu turėti vidinę laisvę, tą Dievo dovaną, pasirinkti paskui ką ir su kuo eiti“.

Po Mišių kun. Rimvydas Adomavičius pakvietė visus į parapijos salę, kur laukė skanūs, šaulių moterų pagaminti, pietūs. O kad nenusibostų laukti minėjimo tęsinio Maria aukštesniosios mokyklos auditorijoje, buvo surengtas koncertas, kuriame pianinu skambino ir dainavo naujoji parapijos vargonininkė Jūratė

Grabliauskienė, akordeonistas Vladas Saltonas, kunigas R. Adomavičius, o vėliau ir visi susirinkusieji, kurių buvo pilna salė.

Rodos, tokio puikios Lietuvos nepriklausomybės minėjimo būtų ir užtekę, tačiau dauguma dalyvių persikėlė į mokyklos salę.

Mano, jau dešimtą kartą dalyvaujančios Vasario 16-osios minėjimo šioje salėje, dėsė iš karto patraukė kai kurie pasikeitimai: gražiai gelėmis ir vėliavomis papuosta scena, puiki jaunų lietuvių, skaičiusių valstybinius aktus, kalba, naujai nuskambėjusi malda, kurią sukalbėjo kun. R. Adomavičius, sklandūs ir trumpi pasisakymai. Nepasigedau, bet apsidžiaugiau, kad nebuvo „pagrindinio pranešimo“, kuriame nostalgikais ir su kaltinimo gaida, dažnai nukrypstant nuo temos, vienus iškeliant, kitus smerkiant, būdavo kartojamos senos frazės, jau netekusios anuometinės ir šiuolaikinės prasmės.

Taip nuotaikingai pravestą minėjimą apvainikavo puikios Lietuvių operos moterų choro atliekamos dainos.

Nuoširdūs padėkos žodžiai tam, kurio galvoje kilo mintis iš reikšmingo Lietuvos minėjimo išmesti ilgai užsibuvusius pompastiškus ir nuobodžius momentus. O kad tie pasikeitimai pritrauktų vienybę ir susitelkimą čia ir Lietuvoje, išietų visiems tik į naudą. Mes turime vidinę laisvę pasirinkti ar ir toliau tokią reikšmingą dieną skaičiuoti vienų nuodėmės, kitų nuopelnus, ar visiems kartu džiaugtis vienybės, atnešusios nepriklausomybę, žiedais.

Liucija Einikienė

LEONARDO ŠIMUČIO ISTORINIAI DIENORAŠČIAI JAU LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRE

Išėjimas lietuvių visuomet buvo ir bus sudėtinė Lietuvos dalis. Išėjimas veikla ir atskiri jos veikėjai turi būti žinomi, kad galėtume tinkamai įvertinti ir pagerbti. Įvertinti ir pagerbti bus galima tik tada, kai bus išsaugoti veiklos dokumentai, relikvijos, veiklos aprašymai ir t.t. Deja, yra atvejų, kai archyvais nebesidominti jaunoji karta drastiškai sunaikina savo tėvų ar prosenelių per ilgus metus kaupimą savo ar organizacijos, kuriai priklausė, medžiagą. Yra ir dar kitokių atvejų, kai archyvai išsiunčiami į tėvynę ir jie visai neaišku kur papuola, kas juos priima ir kur jie saugomi.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, vadovaujamas prof. dr. Jono Račkausko, tvarko ir renka archyvus jau daugiau kaip 20 metų, todėl prašo lietuviškosios visuomenės — prieš darydami bet kokią sprendimą, susisiekti su Lituanistikos tyrimo ir studijų centru, duokite bent žinoti, kas, kur ir kada išsiunčiama.

Leonardo Šimučio sūnus, dr. Leonardas Šimutis, tai muzikas, kompozitorius ir galiu tikrai pavadinti archyvistas. Būdamas labai kruopštus, jis nuostabiai sutvarkė savo tėvo ir šeimos archyvus. Tokį archyvą gauti tai kiekvieno istoriko, archyvisto svajonė. Panaudodamas paskutinę technikos žodį, dr. L. Šimutis net filmuotą medžiagą perveda į kompiuterinę atmintį. Garso įrašus įrašo į CD, kiekvienas dokumentas ar senesnis laikraštis, fotonuotrauka — sudėti į specialų aplanką, viskas suskirstyta pagal metus. Daug darbo ir energijos įdėjo dr. L. Šimutis tvarkydamas, rūšiuodamas šeimos relikvijas.

Dr. L. Šimutis buvo ilgametis Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Žilėvičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo globėjas, LTSC tarybos narys. Glaudžiai bendradarbiaudamas su LTSC dr. L. Šimutis padovanojo savo tėvo dienoraščių, kurie prasidėjo 1936 metais ir tęsiasi iki jo mirties — 1975 metų. Dienoraštį sudaro 35 tomai, tai didelis istorinis laikotarpis ir taip pat didelis istorinis Leonardo Šimučio paminklas, kuriame atsispindi jo kasdieniniai darbai ir rūpesčiai Lietuvos labui. Atiduodamas LTSC dienoraščius sūnus dr. Leonardas Šimutis pažymėjo, kad niekas kitas tų dienoraščių daugiau neturės, jie yra patikėti Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui. Dienoraščiai kruopščiai įrašti, sudėti į archyvinę dė-

žutes. Tai medžiaga dideliems istoriniams darbams.

Tėvas, Leonardas Šimutis gimė Lietuvoje, Žemaitijoje Šerikų kaime, 1913 metais atvyko į JAV, studijavo DePaul ir Loyola universitete Čikagoje teisę, anglų kalbą, literatūrą ir žurnalistiką. Fordham universitete New Yorke baigė sociologiją. Dėstė lietuvių kalbą. Visuomeninė veikla labai plati. Nuo 1914 metų dirbo įvairiose lietuviškose organizacijose, Lietuvių moksleivių katalikų susivienijime, vyčiuose. Ruošė ir režisavo vaidinimus. Plačiai įsijungė į Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos darbus. Kilus Pirmajam pasauliniam karui L. Šimutis stojo į talką nuo karo nukentėjusiems Lietuvoje šelpti ir Lietuvos nepriklausomybei atkurti. 1918 metais Visuotinis Amerikos lietuvių seimas New York išrinko jį pirmuoju sekretoriumi. Sekretoriavo Tautos fondui, vadovavo Lietuvai gelbėti vajui, 1926 metais išrenkamas į trečiąją Lietuvos seimą. L. Šimutis buvo vienas iš Amerikos lietuvių tarybos kūrėjų ir nuo 1939 iki 1965 metų buvo ALTO pirminku. Jis vadovavo lietuvių delegacijoms pas JAV prezidentus dėl Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. L. Šimutis buvo ir vienas pirmųjų Bendrojo Amerikos Lietuvių šalpos fondo (BALF) steigėjų. Kaip žurnalistas L. Šimutis bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje, jau 1911 metais pradėjo rašyti „Vienybėje“, Čikagoje redagavo „Kataliką“, 1915 metais suorganizavo žurnalo „Vytis“ leidimą. Lietuvių Romos katalikų susivienijimo Amerikoje laikraščio „Garsas“ redaktorius, nuo 1927 m. „Draugo“ dienraščio vyriausias redaktorius. Rašė vedamuosius atsiliepdamas į visus lietuviškus ir katalikiškus reikalus išėjimoje ir Lietuvoje. Už nuopelnus Lietuvai 1937 m. apdovanotas Gedimino ordinu, o Pijaus XII — *Pro Ecclesia et Pontifice*. Be žurnalistinių dalykų, jis puikiai rašė eiles Šilelio slapyvardžiu.

Per savo turiningą gyvenimą L. Šimutis sukaupė didelį archyvą, kurį dabar kaip jau minėjau prižiūri ir tvarko jo vyriausias sūnus — dr. Leonardas Šimutis.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras dėkoja dr. Leonardui Šimučiui už jo pasiaukojimą, tvarkant tėvo Leonardo Šimučio archyvus.

Skirmantė Miglinienė
Lituanistikos tyrimo ir studijų centro archyvų direktorė

Beverly Shores, IN, Lietuvių klubas kovo 9 d., sekmadienį, ruošia Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios minėjimą tuoj po 1 val. p.p. Mišių Šv. Onos bažnyčioje. Mišias aukos kun. Rimvydas Adomavičius, vargonuos Vytautas Gutas. Garbės konsulė Ohio ir Kentucky valstijoms Ingrida Bublienė šia iškilminga proga tars žodį. Visus minėjime dalyvauti kviečia Union Pier, MI, Lietuvių draugijos valdyba.

Kovo 1 d., šeštadienį, 7 val. vak., visi kviečiami į Lietuvių operos organizuojamą Užgavėnių kaukių balių Jau-nimo centre. Originaliausias kaukės, šokių konkurso nugalėtojai ir kiti bus vertinami prizais. Žadama gera muzika (brolių Švabų), švediškas stalas... Bilietus galima įsigyti „Atlantoje“, „Transpak“, Jau-nimo centre veikiančioje par-dotuvėje „Lietuvėlė“.

SKELBIMAI

• **Fantastika! Taip dar niekad nebuvo!** Tik 19,9 cento skambinant į Lietuvą, 4,9 cent, JAV bet kada. Jokių papildomų mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Kreipkitės vakarais lietuviškai į DIAL NOW atstovą su 9 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. Naudodami DIAL NOW paslaugas, tu pačiu remiate išėjimą lietuvišką žiniasklaidą. DIAL NOW — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAIL

Prof. Leonardas Šimutis ir dr. Jonas Račkauskas prie L. Šimučio tėvo portreto Lituanistikos tyrimų ir studijų centre, kurio globai buvo patikėti vyresniojo Leonardo Šimučio dienoraščiai ir kita svarbi archyvinė medžiaga.